

Ügyiratszám: MN/22444-8/2016.
Ügyintéző: **személyes adat**
Telefonszám: **Személyes adat**
E-mail: **személyes adat**
Tárgy: kiegyensúlyozottsági kérelem
elbírálása

A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Médiatanácsának

1032/2016. (VIII.30.) számú

HATÁROZATA

A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Médiatanácsa (a továbbiakban: **Médiatanács**) **személyes adat** (**Személyes adat**), a továbbiakban: **Kérelmező**) a Duna Médiaszolgáltató Nonprofit Zrt. (1016 Budapest, Naphegy tér 8. 2. em., a továbbiakban: **Médiaszolgáltató**) M1 elnevezésű csatornáján 2016. július 14-én sugárzott „Kosár” című műsorszámmal kapcsolatban, 2016. július 18-án benyújtott kiegyensúlyozottsági kérelme alapján 2016. július 19-én indult hatósági eljárásban a Kérelmező kérelmét

elutasítja.

E határozat ellen közigazgatási úton fellebbezésnek nincs helye, a közléssel jogerős és végrehajtható. A határozat felülvizsgálatát jogszabálysértésre hivatkozással a közléstől számított 15 napon belül a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságtól (a továbbiakban: bíróság) lehet kérni a Médiatanácshoz (1088 Budapest, Reviczky utca 5.) benyújtandó keresetlevéllel. A keresetlevél benyújtásának e határozat végrehajtására halasztó hatálya nincs, a keresettel támadott hatósági határozat végrehajtásának felfüggesztése a bíróságtól kérhető. A bíróság a pert tárgyaláson kívül bírálja el, a felek bármelyikének kérelmére azonban tárgyalást tart. Tárgyalás tartását az ügyfél a keresetlevélben kérhet. A keresetet a bíróság 60 napon belül bírálja el.

INDOKOLÁS

A Kérelmező a Médiatanácshoz 2016. július 18-án érkezett, MN/22444-1/2016. ügyiratszámom iktatott beadványában (a továbbiakban: **kérelem**) a Médiaszolgáltató M1 elnevezésű csatornáján 2016. július 14-én sugárzott „Kosár” című műsorszámot kifogásolta.

A Kérelmező szerint a Médiaszolgáltató megsértette a médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény (**Mttv.**) 12. § (2) bekezdésében, valamint a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény (**Smtv.**) 13. §-ában foglalt kiegyensúlyozott tájékoztatási kötelezettség követelményeit azáltal, hogy a tárgyi műsorszámban elmulasztotta a szembenálló nézetek, álláspontok megjelenítését.

A Kérelmező beadványához mellékelte egyéb iratok mellett a Médiaszolgáltató részére címzett, s az azon látható átvételi elismervény szerint 2016. július 15-én, 15 óra 11 perckor személyesen átvett kifogását, valamint a Médiaszolgáltató által a Kérelmezőnek 2016. július 17-én, 14 óra 11 perckor elektronikus úton küldött válaszlevelet, melyben a Médiaszolgáltató a kifogást elutasította.

Az Mttv. 181. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezés előírja, hogy Smtv. 13. §-ában és az Mttv. 12. § (2) bekezdésében meghatározott kiegyensúlyozottsági kötelezettség megsértése esetén a kérelem elbírálására a JBE médiaszolgáltatók és a közszolgálati médiaszolgáltatók médiaszolgáltatásai tekintetében a Médiatanács, más médiaszolgáltatások vonatkozásában a Hivatal rendelkezik hatáskörrel.

A fenti rendelkezést alapul véve jelen kiegyensúlyozottsági ügyben a kérelem elbírálása az Mttv. 181. § (1) bekezdése és a 182. § u) pontja értelmében a Médiatanács hatósági hatáskörébe tartozik, tekintettel arra, hogy a Médiaszolgáltató közszolgálati médiaszolgáltató.

Az Mttv. 166. §-a értelmében a Médiatanács a kiegyensúlyozott tájékoztatás kötelezettségének megsértésével kapcsolatos eljárásban az Mttv. 181. §-ában meghatározott eltérésekkel az Mttv. általános eljárási szabályait (Mttv. 144-165. §) és a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: **Ket.**) rendelkezéseit alkalmazza. Az Mttv. 144. §-a értelmében a Médiatanács hatósági eljárásaiban az Mttv.-ben foglalt eltérésekkel a Ket. rendelkezései szerint jár el.

A kiegyensúlyozottsági kérelem alapján, az Mttv. 181. § (1) bekezdése szerint 2016. július 19-én hatósági eljárás indult és a Médiatanács a 2016. július 21-én kelt, dr. Auer János koordinátor tag, a Médiatanács tagja által aláírt MN/22444-2/2016. ügyiratszámú végzésével függő hatályú döntést hozott a Ket. 71/A. § (1)-(2) és (4) bekezdése alapján.

A Médiatanács a hatáskör megvizsgálását követően a kérelem érdemi elbírálásának további feltételeit, azaz az eljárási szabályok teljesülését ellenőrizte.

Az Mttv. 181. § (1) bekezdése értelmében az Smtv. 13. §-ának, vagyis a kiegyensúlyozott tájékoztatás kötelezettségének megsértése esetén benyújtott panasz kérelemnek, a kifejezésre nem juttatott álláspont képviselője, illetve bármely néző vagy hallgató kérelmezőnek minősül. A kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményének megsértése esetén tehát a kifejezésre nem juttatott álláspont képviselője, illetve bármely néző vagy hallgató hatósági eljárást kezdeményezhet, tehát bárkinek – a törvényben meghatározott feltételeknek megfelelően benyújtott – kérelme, így jelen esetben a Kérelmező is, érdemben elbírálandó.

Az Mttv. 181. § (2) bekezdése szerint:

„Az (1) bekezdésben meghatározott hatósági eljárás kezdeményezését megelőzően a kérelmező köteles kifogásával a médiaszolgáltatóhoz fordulni. A kérelmező az általa kifogásolt tájékoztatás közzétételétől, ismétlés esetén az utolsó ismétléstől számított hetvenkét órán belül írásban kérheti a médiaszolgáltatótól azon álláspont - megfelelő, a kifogásolt tájékoztatás közzétételéhez hasonló körülmények közötti - közzétételét, amelynek közzététele a kiegyensúlyozott tájékoztatáshoz szükséges. Nem élhet a kifogásolás jogával a kérelmező, ha az ismertetésre nem került álláspont kifejtésére ezen álláspont valamely képviselője már lehetőséget kapott, vagy ha e lehetőséget a kérelmező kapta, de azzal nem élt.”

Az Mttv 181. § (3) bekezdése szerint:

„A médiaszolgáltató a kifogás elfogadásáról vagy elutasításáról annak kézhezvételétől számított negyvennyolc órán belül dönt. A döntésről a kérelmezőt haladéktalanul írásban értesíteni kell. A kérelmező a döntés közlésétől számított negyvennyolc órán belül - a döntés közlésének elmaradása esetén a kifogásolt vagy sérelmezett tájékoztatás közzétételétől számított tíz napon

belül - a kifogásolt műsorszám és az érintett médiaszolgáltató pontos megnevezésével hatósági eljárást kezdeményezhet a Hatóságnál.”

A Médiatanács a kérelem mellékleteit megvizsgálva megállapította, hogy a Kérelmező a Médiaszolgáltató részére 2016. július 15-én, 15 óra 11 perckor adta át kifogását, azaz határidőben fordult a Médiaszolgáltatóhoz. A Médiaszolgáltató a kifogást elutasító válaszát 2016. július 17-én, 14 óra 11 perckor küldte meg a Kérelmezőnek, aki a döntés közlésétől számított negyvennyolc órán belül, a Hatósághoz 2016. július 18-án érkezett beadványával hatósági eljárást kezdeményezett a Médiatanácsnál.

A Médiatanács az eljárás tárgyát képező kérelem vonatkozásában megállapította, hogy az a hivatkozott eljárási szabályoknak megfelel, így érdemben elbírálható.

A Médiatanács a 2016. július 21-én kelt, dr. Auer János koordinátor tag, a Médiatanács tagja által aláírt MN/22444-3/2016. ügyiratszámú végzésével a Ket. 29. § (3) bekezdésének b) pontja szerint tájékoztatta a Médiaszolgáltatót a kérelem beérkezéséről és az eljárás megindulásáról, továbbá kötelezte, hogy a végzés közlésétől számított 8 napon belül terjessze elő – a végzés mellékleteként másolatban csatolt irattal, azaz a Kérelmező kiegyensúlyozottsági kérelmével kapcsolatos – álláspontját tartalmazó nyilatkozatát.

A Médiaszolgáltató a végzést a térítvény tanúsága szerint 2016. július 27-én vette át, nyilatkozata 2016. augusztus 9-én, postai úton érkezett meg a Hatósághoz. Nyilatkozatában előadta, hogy álláspontja szerint a kifogásolt műsorszám készítése és nyilvánossághoz közvetítése során eljárása körültekintő, gondos - ezzel egyidejűleg jogszerű - volt és a műsorszám egyébként is megfelelt a jogszabályi előírásoknak. Előadta továbbá, hogy a gyakorlat a tájékoztató műsorszám fogalma alatt általában a szűken vett politikai háttérműsorokat, általános közéleti tematikájú műsorokat érti. A kifogásolt magazin e kategóriák egyikének sem felel meg, továbbá nem tekinthető hírműsorszámnak sem, ezért kiegyensúlyozottsága nem vizsgálható. Álláspontja szerint tehát a nem híreket szolgáltató vagy nem tájékoztató műsorszámmal szemben kiegyensúlyozottsági kifogás előterjesztésének nincs helye. Megjegyezte továbbá, hogy a Kérelmező tényelődása és jogszabályi hivatkozásai (a kifogásban és kérelemben) személyiségi jogsértésre utalnak, azonban az állítólagos sérelem reparációjának nem lehet megfelelő eszköze az előterjesztett kiegyensúlyozottsági kifogás. Végül arra is rámutatott, hogy a kiegyensúlyozott tájékoztatás kötelezettsége nem jelenti a szerkesztői szabadság aránytalan korlátozását. A kiegyensúlyozott tájékoztatás követelménye egyébként sem értelmezhető akként, hogy a műsorszolgáltató köteles minden álláspontot minden műsorszámban megjeleníteni (Kfv.III.37.379/2013/4.). A Médiaszolgáltató az előadottakra tekintettel az eljárás megszüntetését kérte.

A Médiatanács a rendelkezésre álló adatok alapján az alábbi tényállást tárta fel, és azt az alábbiak szerint értékelte.

1. A Kérelmező álláspontja

A Kérelmező kérelmében előadta, hogy a Duna Médiaszolgáltató Nonprofit Zrt. M1 elnevezésű csatornáján 2016. július 14. napján sugárzott „Kosár” című fogyasztóvédelmi műsorban egészségmegőrző termékekkel kapcsolatos fogyasztói panaszokról tudósítottak. A műsor során szándékosan összemosták azt aényt, hogy Sajó Imre és Sajó Imréné fogyasztók a lézerténynt kibocsátó eszközt egy másik jogi személytől vásárolták meg, majd azzal a fordulattal, hogy ezeket a termékeket az SPS Doctors Holding Kft. (jelenlegi nevén Standardps Europe Holding Kft.) is forgalmazza, a Kérelmezőt folyamatosan negatív színben tüntették fel, valótlan tényállításokat tettek, illetőleg valós tényeket hamis színben tüntettek fel, továbbá emellett súlyosan kiegyensúlyozatlanul jártak el a tartalom összeállítása során. A termék csomagolásán ugyanis jól olvasható módon fel van tüntetve, hogy a Standardps Europe Holding Kft. nem kizárólagos forgalmazója a hivatkozott terméknek, azt mások is forgalmazzák. A Médiaszolgáltató

interjúalanyaira hivatkozva azt állította, hogy gyógyító hatást ígértek a terméknek, mely állítását nem támasztotta alá. Az interjú jól látható célpontja a Kérelmező volt, hiszen a műsor hátralévő részében vele kapcsolatos állításokat hangsúlyoztak, gyakorlatilag csalónak beállítva őt. Az interjúalanyok azt állították, hogy „nem engedték el őket, amíg nem fizettek, csapdába kerültek”, mely vádak - amennyiben alaptalanok - úgy alkalmasak lehetnek a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (Btk.) 268. §-ban rögzített hamis vád büntetvényének elkövetésére. Az interjúalanyok azt is állították, hogy semmilyen dokumentumot nem kaptak. A szerkesztő a tényeket hamis színben feltüntetve úgy járt el, hogy egy másik forgalmazó által értékesített termék leírását alapul véve és az internetről letöltve a Kérelmező lejáratására felhasználva olyan tartalmú tájékoztatást közölt, hogy a termék alkalmas rengeteg betegség gyógyítására. Ezt a tájékoztatást azonban nem a Kérelmező tette közzé. Ezzel olyan látszatot keltett, mintha a Kérelmező gyógyító hatást tulajdonított volna a termékeinek. A Kérelmező álláspontja szerint a műsorszám célja, hogy a Kérelmező hírnevét rombolja, és a vállalkozást rossz fényben tüntesse fel. Véleménye szerint az is a kiegyensúlyozatlanságot támasztja alá, hogy kizárólag olyan személyeket (fogyasztók, ügyvéd, házi orvos, pszichológus) vont be a Médiaszolgáltató a műsorba, akik a szerkesztői álláspontot erősítik, míg a Kérelmező álláspontját teljesen mellőzték, hiszen ha megkeresték volna, akkor számos valószínű tény el sem hangozhatott volna a műsorszámban. A műsorszámban folyamatosan apróbb részleteket kiragadva, a valós tényeket mellőzve tettek állításokat anélkül, hogy a Kérelmezőt megkeresték volna akár írásban, akár szóban, és lehetőséget adtak volna arra, hogy álláspontját érdemben kifejtse. A Kérelmezőt csaló cégnek állították be, ezzel szemben a valóság az, hogy a Kérelmező a Békéltető testülettel együttműködik, a meghallgatásokon képviselteti magát, s a vitás ügyek nagy részében egyezséget köt. A Kérelmezőnek nincs folyamatban lévő fogyasztóvédelmi ügye. Az ismertetett állítások alkalmasak arra, hogy a Kérelmező jó hírnevét megsértsék, őt rossz színben tüntessék fel és ezáltal kárt okozzanak. Álláspontja szerint tehát a Médiaszolgáltató kirívóan kiegyensúlyozatlan és elfogult eljárásával megsértette a kiegyensúlyozott tájékoztatás törvényi követelményét, mert elmulasztotta a szembenálló nézetek, álláspontok megjelenítését. A híradásnak meg kell jelenítenie a szembenálló nézeteket, egy adott kérdéssel összefüggésben megfogalmazott releváns álláspontokat a közönség számára össze kell gyűjteni és be kell mutatni. Figyelemmel arra, hogy a hiányolt vélemény releváns a közzétett tájékoztatás vonatkozásában, az érdemben eltér a közzétett tájékoztatás vonatkozásában, továbbá megfelelő időben elérhető lett volna a Médiaszolgáltató számára, a Kérelmező álláspontja szerint a Médiaszolgáltató felelőssége a kiegyensúlyozatlan tartalomért fennáll.

A Kérelmező előadása szerint a tárgyi műsorszám a <http://www.mediaklikk.hu/video/kosar-2016-07-14-adas-2/> oldalon érhető el.

2. Az eljárás tárgyát képező tájékoztatásban elhangzottak ismertetése

A Médiatanács megállapította, hogy a Kérelmező a tárgyi műsorszám közreadásának időpontját nem jelölte meg beadványában (csak a közzététel napját). A Kérelmező által megjelölt linken nem érhető el a hivatkozott tartalom.

A Médiatanács megállapította továbbá, a Médiaszolgáltató M1 elnevezésű csatornáján 2016. július 14-én két időpontban került sugárzásra a „Kosár” című műsorszám; délelőtt 9 óra 34 perc 10 másodperces kezdettel, illetve délután ennek részbeni ismétlése (a riport első része), 17 óra 30 perc 15 másodperces kezdettel.

Jelen leírat a 9 óra 34 perc 10 másodperces kezdettel sugárzott „Kosár” című műsorszámban 9 óra 45 perc 23 másodperctől elhangzottakat tartalmazza:

Narrátor: *„Lézerfényt kibocsátó eszköz. Egy újabb szerkezet, melyről ez az idős házaspár állítja, azzal tukmálták rájuk, hogy gyógyít, és ha használják, a gyógyszereiket is elhagyhatják.”*

Sajó Imréné: *„Ezek rablók, csalók, gazemberek, ezek a legmélyebbről jött emberek és nem nézik azt, hogy nyugdíjas vagy nem nyugdíjas.”*

Narrátor: *„Egy éve küzdenek, hiába fordultak hivatalos szervekhez. Sajó Imre és felesége egy éve harcolnak reménytelenül, hogy visszakapják a pénzüket egy egészségmegőrző termékeket forgalmazó cégtől, hiába. Az asszony azt meséli, már húsz kilót fogyott és szinte nyugtatókon él. Fogyasztóvédelmi riportunkban egy újabb különleges eszközt és csalódott vásárlóit mutatjuk be.”*

Sajó Imre: *„Menjek be, nyertem egy 250.000 forintos bónuszt.”*

Narrátor: *„Sajó Imre állítja, ezzel a szöveggel hívták fel, de mire az irodába ért, már szó sem volt nyereményről, csak egy lézerefényt kibocsátó eszközről, melyért 300.000 forintot kértek. Imre állítása szerint azt mondták, gyógyító hatással bír, és ha használja, a gyógyszereit is elhagyhatja majd. A férfi több stroke-on is átesett, több orvosságot szed, bizonytalan volt.”*

Sajó Imre: *„Egyezzünk meg, hogy aláírjuk a szerződést és a feleségével, ha hazamegy, megbeszéljük, hogy kell vagy nem kell, és megsemmisítjük a szerződést.”*

Narrátor: *„Másnap a feleségével ment vissza azzal, hogy nem kéri a terméket, nincs rá szükségük és pénzüik sincs rá. A cég viszont Imre állítása szerint nem tágított. A házaspár a temetésükre félretett pénzét hagyta a cégnél.”*

Sajó Imre: *„Nem kell maguknak ez a pénz, eltemeti majd magukat az önkormányzat! – majdnem elküldtem a jó édes anyjába!”*

Narrátor: *„Az idős házaspár állítja, csapdába kerültek, nem engedték el őket, míg nem fizetnek”*

Sajó Imréné: *„Bejött egy másik férfi, aki jogtanácsadónak adta ki magát, elkezdett kalimpálni, hogy ezt nem lehet csinálni, mit képzelünk mi, kik vagyunk mi, föl fog jelenten a bíróságon, rendőrséget fog kihívni rám, hogyha nem fizetjük ki. Közben és szóltam a férjemnek, hogy menj haza a pénzért, mert ha már egyszer aláírtad a szerződést, akkor mást már nem tudunk csinálni. Durvák voltak, drasztikusak voltak.”*

Narrátor: *„Azt mondják, végül 100.000 forintért és egy korábban vásárolt pulzáló mágneses ágybetétért cserébe tudtak eljönni. Ezt a villogó készüléket vásárolták. (Képen látható.) A nyugdíjasok állítják, a dobozban sem használati utasítás, sem leírás, sem jótállás nincs. A terméket megtaláltuk netes áruházakban is, 68.990 forintért. A leírás azt ígéri, hogy az Alzheimer-kóron át a trombózison keresztül a prosztata gondokig még rengeteg betegségre hatásos. A céget mi is kerestük, nem akartak nyilatkozni. Levelükben alaptalannak nevezték a házaspár állításait, és azt írják, készülékeiket úgy árulják, hogy akár segíthet, akár nem. A termék forgalmazójával viszont már többször volt dolgunk. Ez az SPS Doctors Holding Kft. mely több névváltoztatáson ment át az utóbbi években. A cég szerepel a Békéltető Testületnél, a nem együttműködő cégek listáján, a Fogyasztóvédelmi Szervezetek Országos Szövetsége pedig másodfokon is pert nyert a céggel szemben. Az ítélet szerint a vállalkozás tisztességtelen szerződési feltételeket alkalmazott. A Kosárban is több olyan nézőnk történetét mutattuk be, akik az SPS Doctors Holding Kft.-hez köthető cégektől vásároltak már olyan terméket, amely semmilyen betegségükre nem volt jó. Volt aki pulzáló nyaki gyűrűt vásárolt a cégtől.”*

Kováts Vera: *„Ez reumára, meg érszűkületre meg mindenféle ilyen bajra alkalmas vizsgálat, és ha beválik, akkor nem kell gyógyszert sem szedni, ha ezeket a termékeket én használom, amelyeket ők ajánlanak.”*

Narrátor: *„Volt aki azt mesélte, nekik azt ígérték, hogy a csontritkulásán egy speciális víztisztító segít majd.”*

Bányavölgyi Istvánné: *„Azt mondta, hát asszonyom, nekünk pont van erre egy víztisztítónk, ami ezt pótolná Önnek.”*

Narrátor: *„És volt, aki bár fizetett, soha nem kapta meg a terméket.”*

Nem megnevezett nyilatkozó: *„Mint a kakasok, úgy ketten-hárman is körülvettek, és hát hogy itt nem lehet, nincs ellentmondás, én ezt kifizettem.”*

Narrátor: *„Előfordult, hogy egy-egy riportunk hatására a cég olykor visszafizette a pénzt, a legtöbb esetben erre nem került sor. Következő riportunkban mutatjuk, mire jutott a házaspár, és szakértők véleményét is hallhatják a lézerfényt kibocsátó eszközről.”*

---Műsorajánló---

A riport folytatása 9 óra 51 perc 15 másodperctől:

Narrátor: *„Előző fogyasztóvédelmi műsorunkban bemutattuk azt az idős házaspárt, akik egy éve nem tudnak szabadulni attól a lézerfényt kibocsátó eszköztől, melyet állításuk szerint a több stroke-on átesett férfinak gyógyító eszközként adtak el azt ígérve, hogy ha használja, elhagyhatja a gyógyszereit.”*

Sajó Imréné: *„Érdemes megvenni, mert mivel ilyen beteg, és hát ez a lézeres dolog nagyon jót fog tenni a szervezetének és nem kell soha többé gyógyszert szedni.”*

Narrátor: *„A házaspárt telefonon keresték meg azzal, hogy nyertek 250.000 forintnyi bónuszt, a cég irodájában viszont már vásárlásról tárgyaltak velük, mint mondják agresszíven és fenyegetően. Fizettek és most itt állnak ezzel a lézeres szerkezettel, amelyről fogalmuk sincs, hogy mire való. Korábban pszichológussal már elemeztük, miért húzhatóak be az idős emberek ilyen nagy összegű egészségmegőrző termékek vásárlására.”*

Kalamár Hajnalka pszichológus: *„Az igazán tisztességtelen az az, hogy nem adok szabadulási lehetőséget.”*

Narrátor: *„Az üzletkötőknek egy céljuk van, eredményt és profitot termelni. Ők nem idős embereket látnak, hanem csak számokat és jutalékot. A Sajó házaspár azt mondja, a dobozban se leírás, se használati utasítás, se jótállási jegy nem szerepelt. Bár a cég hangsúlyozza, hogy csak egészségmegőrző termékeket forgalmaz, mégis szinte csak idős, beteg embereket keresnek meg termékeikkel. Az interneten talált ugyanilyen készülék a legsúlyosabb betegségekre is javulást ígér. Várhegyi Krisztina házi orvos több betege is került már hasonló cég látókörébe. Ő is folyamatosan igyekszik felvilágosítani idős betegeit, hogy ne dőljenek be az ilyen vizsgálatoknak.”*

Dr. Várhegyi Krisztina: *„Olyan készítményeket kínálnak, ami mögött komoly kísérletek és komoly gyógyhatású készítmény nincs. Vagy olyan eszközöket sóznak a betegek nyakába, ami igazából semmire nem jó és nem fogja meggyógyítani.”*

Narrátor: *„A cég forgalmaz más egészségmegőrzőnek nevezett készüléket is, például elektromágneses pulzáló készüléket. Egy korábbi adásunkban már láthatták Hraskó Gábor biológust, aki régóta foglalkozik már egészségmegőrzőnek kikiáltott eszközökkel és eljárásokkal.”*

Hraskó Gábor: *„Nem szabadna semmi olyan állítást tenniük - se azt, hogy megelőz betegséget, se azt, hogy gyógyít valami betegséget - mégis azt látjuk, hogy amikor tartják ugye az ilyen előadói estjeiket, akkor kifejezetten arról beszélnek, hogy ez gyógyít.”*

Narrátor: *„Az érsebész előtt sem ismeretlenek a lézerfényes készülékek, amelyek súlyos betegségeken biztos, hogy nem segítenek.”*

Dr Sótónyi Péter érsebész: *„Én nem hiszem, hogy bármilyen gép létezik, mert ha ilyen gép létezne, akkor tulajdonképpen nem lenne ránk szükség, ez lenne a lehető legjobb, ha nem lenne*

ránk szükség és megmondom a gépnek, a gép megmondja az eredményt és meg is gyógyít. Ha ez így lenne, akkor itt nem lenne beteg.”

Narrátor: „A termék forgalmazója az az SPS Doctors Holding Kft., amelyet már mi is többször bemutatunk. Bár a cég szinte évente változtatja a nevét, az SPS logó maradt. A cég szerepel a Békéltető Testület listáján, mint nem együttműködő cég, és elmarasztaló ítélet is született már éppen egy ilyen készülék megvásárlásával kapcsolatban. Sőt a Fogyasztóvédelmi Szervezetek Országos Szövetsége is másodfokon pert nyert a céggel szemben. Az ítélet szerint a vállalkozás tisztességtelen szerződési feltételeket alkalmazott. A cég egyik korábbi szerződését már mi is megmutattuk ügyvédnek, az sem volt rendben.”

Dr. Bacskó László ügyvéd: „Mindenképpen érdemes ebben az ügyben fellépni a kereskedővel szemben, mert meglátásom szerint a fogyasztóval szemben tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatot folytatott az által, hogy részére olyan árut értékesített, amivel kapcsolatban vélelmezhetően valótlánul állította azt, hogy az betegség gyógyítására alkalmas.”

Narrátor: „A nyugdíjas házaspár reménytelenül küzd az igazáért.”

Sajó Imréné: „Hogyha be akartuk volna adni a bíróságra az ügyet, akkor 18.000-et kellett volna befizetni. Na most 18.000 forintunk nem volt, mert 40.000 forint jut nekünk egy hónapban ennivalóra.”

Narrátor: „A Békéltető Testületnél sem jutottak előre, a legbiztosabb megoldás a megelőzés, legyenek nagyon óvatosak, ha telefonon hívják Önöket egészségfelmérésre.”

3. A kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményének alkotmányos értelmezése és szabályozása

Az Alaptörvény IX. cikk (2) bekezdése szerint „Magyarország elismeri és védi a sajtó szabadságát és sokszínűségét, biztosítja a demokratikus közvélemény kialakulásához szükséges szabad tájékoztatás feltételeit”.

Az Alaptörvényben foglalt, a sajtó sokszínűségére vonatkozó kötelezettség részben a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményén keresztül valósul meg. A kötelezettség tartalmát az Smtv. 13. §-a és az Mttv. 12. § (1)-(2) bekezdése együttesen határozzák meg.

Az Smtv. 13. §-a szerint:

„A tájékoztatási tevékenységet végző lineáris médiaszolgáltatások kötelesek a közérdeklődésre számot tartó helyi, országos, nemzeti és európai, valamint Magyarország polgárai és a magyar nemzet tagjai számára jelentőséggel bíró eseményekről, vitatott kérdésekről az általuk közzétett tájékoztató, illetve híreket szolgáltató műsorszámokban kiegyensúlyozottan tájékoztatni. E kötelezettség részletes szabályait törvény az arányosság és a demokratikus közvélemény biztosítása követelményeinek megfelelően állapítja meg.”

Az Mttv. 12. § (1) és (2) bekezdései szerint:

„A médiaszolgáltatások tájékoztatási tevékenységének meg kell felelnie az Smtv. 13. § szerinti kötelezettségnek. A tájékoztatás kiegyensúlyozottságát – a műsorszámok jellegétől függően – az egyes műsorszámokon belül, vagy a rendszeresen jelentkező műsorszámok sorozatában kell biztosítani.”

Az Smtv. tehát a kiegyensúlyozottság követelményét a tájékoztatási tevékenységet végző lineáris médiaszolgáltatások által közzétett tájékoztató, híreket szolgáltató műsorszámaival kapcsolatban fogalmazza meg. A hírműsorszám fogalmát az Mttv. 203. § 17. pontja határozza meg: „időtartamának legalább kilencven százalékában a magyarországi és a nemzetközi közélet

aktuális eseményeivel - ide nem értve a közlekedési híreket, az időjárás-jelentést és a sporthíreket - foglalkozó műsorszám."

A törvény rendelkezése szerint ezeknek a műsorszámoknak a közérdeklődésre számot tartó helyi, országos, nemzeti és európai, valamint Magyarország polgárai és a magyar nemzet tagjai számára jelentőséggel bíró eseményekről, vitatott kérdésekről kiegyensúlyozottan kell tájékoztatást adniuk.

A kiegyensúlyozott tájékoztatás kötelezettsége, amely a demokratikus közvélemény kialakulásához szükséges megfelelő tájékoztatás megteremtését segíti elő, nem jelenti a szerkesztői szabadság aránytalan korlátozását. Azt ugyanis, hogy mely események tartanak számot a közérdeklődésre, azaz mely eseményekről készül beszámoló az egyes műsorszámokban, kizárólag a szerkesztő, illetve a médiaszolgáltató döntheti el, tehát nem létezik egyes eseményekről való beszámolási kötelezettség, és a kiegyensúlyozott tájékoztatás csak a ténylegesen közzétett tartalmak vonatkozásában vizsgálható.

A kiegyensúlyozott tájékoztatás követelménye alapján a nyilvánosságot érintő ügyekről szóló tájékoztatásnak, híradásnak meg kell jelenítenie a szembenálló nézeteket, tehát egy adott kérdéssel összefüggésben megfogalmazott releváns álláspontokat a közösség számára össze kell gyűjteni és be kell mutatni.

Az Smtv. alapján a kiegyensúlyozott tájékoztatás kötelezettségének (összefoglalóan) a közéleti kérdésekkel kapcsolatban, az ilyen híreket, tájékoztatást közzétevő műsorszámokban kell eleget tenni. Arra vonatkozóan nincs jogszabályi rendelkezés, hogy ezek milyen műfajú műsorszámok lehetnek, tehát a jogalkalmazás során a döntő kérdés nem a műsorszám műfaja, hanem a tájékoztatás, a hír közzétételének a megtörténte. Ettől függetlenül lehet annak is jelentősége, hogy a vizsgált műsorszám milyen módon közelített a témához, az milyen módon szerepelt benne.

Az Smtv. a „demokratikus közvélemény biztosítása érdekében” írja elő a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményét, vagyis a jogszabály meghatározza a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményének alkalmazási körét. Mindezzel összhangban állapította meg a Kúria Kfv.III.37.472/2013/11. számú (EBH2014. K.10. számon közzétett) ítéletében, hogy a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelménye nem terjed ki valamennyi, a nyilvánosság előtt zajló vitára vagy véleménykülönbségre. A Kúria előbbieken hivatkozott döntése alapján ahhoz, hogy egy adott tájékoztatással kapcsolatban felmerüljön a kiegyensúlyozott tájékoztatás kötelezettsége, azaz a szabály alkalmazható legyen, szükséges, hogy a tájékoztatás tárgya, tartalma összefüggésben álljon a demokratikus közvélemény igényeivel, szükségleteivel.

A demokratikus nyilvánosság számára fontos kérdések köre rendkívül szerteágazó, taxatív felsorolásuk még általános jelleggel sem lehetséges. Az Smtv. szerint kiterjed a kiegyensúlyozott tájékoztatás kötelezettsége minden, „a közérdeklődésre számot tartó helyi, országos, nemzeti és európai, valamint Magyarország polgárai és a magyar nemzet tagjai számára jelentőséggel bíró eseményről, vitatott kérdéstről” szóló tájékoztatásra. Azaz, nem pusztán a közvetlen „politikai” vonatkozással bíró ügyek tartoznak ide, hanem általában a közéleti kérdések.

A „Kosár” a Médiaszolgáltató fogyasztóvédelmi műsora, mely közéleti, közérdekű kérdésekről nyújt tájékoztatást. (A Médiaszolgáltató műsorkínálata szerint: „a Kosár azon dolgozik, hogy önöket ne verjék át, ne csapják be. Szakértőink, kollégáink segítségével és a nyilvánosság erejével már több vitás ügy végére került pont”).

Az érintett riport apropóját egy egészségmegőrzőnek, gyógyító hatásúnak állított lézertípust kibocsátó eszköz adta, melyet egy idős házaspár vásárolt meg, az interjú szerint kényszerből. A műsorszegmensben – a jelen határozat indokolásának 2. pontjában részletesen ismertetett tartalommal – az érintett házaspárral, más károsultakkal, illetve különböző szakemberekkel folyt

beszélgetés többek között arról, hogy lehet-e valóságos egészségmegőrző hatása egy ilyen készüléknek.

A Kérelmező állítása szerint a Médiaszolgáltató a tárgyi műsorszámával megsértette jó hírnevét, továbbá azért sérült a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelménye, mert a Médiaszolgáltató kizárólag olyan személyeket (fogyasztók, ügyvéd, háziorvos, pszichológus) vont be a műsorba, akik a szerkesztői álláspontot erősítik, míg a Kérelmező álláspontját teljesen mellőzték. A Médiaszolgáltató tehát elmulasztotta a szembenálló nézetek, álláspontok megjelenítését.

A kiegyensúlyozott tájékoztatás médiaszabályozásbeli követelményének tárgyi műsorszám kapcsán történő értékelése során a Médiatanács elsődlegesen a Kúria fentiekben hivatkozott (EBH2014. K.10. számon közzétett) ítéletében foglalt megállapításait tartotta szem előtt (ezen ügyben két vállalkozás termékeivel kapcsolatos állítások tényszerűsége kapcsán állapította meg a Kúria, hogy az nincs tartalmi összefüggésben a demokratikus nyilvánosság kiegyensúlyozott tájékoztatásával). A fogyasztóvédelmi tematikájú magazinműsor aktuális adásában a Médiaszolgáltató egészségmegőrző hatású eszközöket, készülékeket vásárló – jellemzően idősebb, nyugdíjas – személyek történeteinek bemutatásán keresztül igyekezte felhívni az érintettek figyelmét a magában sokszor veszélyt rejtő élethelyzetekre. Ennek során több, sérelmet szenvedett fogyasztó és a kérdésben szakértő személy (orvos, ügyvéd, pszichológus, biológus) megszólaltatása révén konkrét esetek kerültek bemutatásra, köztük a Kérelmezőt érintő vitás helyzet egyes körülményeinek ismertetése.

A műsorszám (műsorszegmens) témáját nem kizárólag a bemutatott házaspárnak a Kérelmezővel, valamint az általa forgalmazott termékkel kapcsolatos esetnek, illetve az ezzel kapcsolatos álláspontok, körülményeknek a bemutatása képezte. A magazinműsor általában véve kívánta a közönség egy kiszolgáltatott rétegének a figyelmét felhívni arra, hogy a műsorban bemutatott esetekből okulva körültekintően járjanak el, amennyiben az ismertetettekhez hasonló helyzetbe kerülnek. Nem vitás, hogy a Kérelmezővel összefüggésbe hozott eset bemutatása nagyobb hangsúlyt kapott a többi idős ember történeteinek bemutatásánál, ez azonban nem változtat azon, hogy a műsor tárgyát – a médiatartalmat befogadó közönség szemszögéből tekintve – általában véve a hasonló helyzetekre való figyelemfelhívás képezte.

A kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményét a demokratikus közvélemény szempontjából kell értékelni, a Kérelmező vállalkozását érintő megnyilatkozások, állítások, illetve azok tényszerűsége, valóságtartalma nincs tartalmi összefüggésben a demokratikus nyilvánosság kiegyensúlyozott tájékoztatásával (ld. EBH2014. K10.). Az ilyen típusú (jog)viták, amelyek közérdeklődésre számot tarthatnak, de nincs közéleti jellegük, egyéb (pl. sajtó-helyreigazítási) eljárás keretében vizsgálhatóak. A kiegyensúlyozott tájékoztatás követelménye a közönség, és nem az egyén jogainak érvényesülése érdekében jelentheti a sajtó (konkrétabban a lineáris médiaszolgáltatók szerkesztési) szabadságának korlátozását; az egyéni (pl. személyiségi) jogok érvényesítése polgári bíróság előtt kezdeményezhető.

A Médiatanácsnak eljárása során a teljes tájékoztatás szempontjából kell értékelnie a jogszabályi előírások (Smtv. 13. §, Mttv. 12. §) érvényesülését, „a kiegyensúlyozatlan tájékoztatás ugyanis nem egyes kiragadott tényállítások valósága vagy valótlanúsága alapján ítéltető meg – noha az is szerepet játszhat az értékelésnél, hanem a műsor egészét jellemző egyoldalú – és a műsorfolyamban nem korigált – véleménynyilvánításból ered, amelynek következményeként a demokratikus közvélemény tájékozódáshoz való joga sérül” (ld. EBH2014. K10.). Tekintettel arra, hogy a Kérelmező egyes állítások valóságtartalmát – illetőleg a valóság hamis színben való feltüntetését – kifogásolta, nem állapítható meg, hogy a Médiaszolgáltató által közzétett tájékoztatás egyoldalú jellege miatt a közönség érdeke sérült volna.

A fentiek alapján a Médiatanács megállapította, hogy a Médiaszolgáltató nem sértette meg a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményét.

A Kérelmező kérelmében utalt továbbá arra, hogy a közreadottak valótlan tényállításokat tartalmaztak, illetve valós tényeket hamis színben tüntettek fel, így a jó hírnevének megsértését vetik fel. Ezzel kapcsolatban a Médiatanács megállapította, hogy hatósági hatásköre kizárólag az Mttv. 182. §-ban meghatározott ügytípusok felügyeletére terjed ki. Ebből következően a Médiatanács nem rendelkezik hatáskörrel a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 2:45. § (2) bekezdése szerinti jóhírnév megsértésére – hasonlóan az Smtv. 12. § szerinti sajtóhelyreigazítási eljárásra – irányuló kérelem (kereset) elbírálására, ezeket ugyanis a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) a polgári bíróság hatáskörébe utalja.

A fentiek alapján a Médiatanács az Mttv. 181. § (1) bekezdése alapján, a 182. § u) pontjában foglalt hatáskörében a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a kérelmet elutasította.

Az eljárás során a Ket. 153. §-ában foglalt rendelkezés szerinti eljárási költség nem merült fel.

A jogorvoslatról szóló tájékoztatás a Ket. 72. § (1) bekezdése da) alpontjában, valamint az Mttv. 163. § (1) bekezdésében és a 181. § (8) bekezdésében foglalt rendelkezéseken alapul.

A halasztó hatály kérdését az Mttv. 163. § (3) bekezdésében foglalt rendelkezés rendezi.

A tárgyalás tartására vonatkozó kérelemről szóló tájékoztatást a Pp. 338. § (1) és (2) bekezdése tartalmazza.

Budapest, 2016. augusztus 30.

A Médiatanács nevében

dr. Karas Monika
elnök

Dr. Koltay András
hitelesítő tag

Kapják:

1. személyes adat